

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ NAZİRLƏR KABİNETİ

Q Ə R A R

“Xüsusi ehtiyat fondlarının yaradılmasına aid edilən məbləğlərin vergitutma məqsədləri üçün gəlirdən çıxılması Qaydası”nın təsdiq edilməsi barədə

“Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 noyabr tarixli 1356-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun və bu Qanunla təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 30 avqust tarixli 393 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 20 dekabr tarixli 414 nömrəli Fərmanının 1.1.13-cü yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. “Xüsusi ehtiyat fondlarının yaradılmasına aid edilən məbləğlərin vergitutma məqsədləri üçün gəlirdən çıxılması Qaydası” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. Bu Qərarla təsdiq edilmiş Qaydanın 2.4.2-ci yarımbəndi 2022-ci il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

Əli Əsədov
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Bakı şəhəri, 22 sentyabr 2021-ci il

№ 276

Xüsusi ehtiyat fondlarının yaradılmasına aid edilən məbləğlərin vergitutma məqsədləri üçün gəlirdən çıxılması

Q A Y D A S I

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qayda Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 111.3-cü maddəsinə uyğun olaraq hazırlanmışdır və banklar və bank fəaliyyətinin ayrı-ayrı növlərini həyata keçirən kredit təşkilatları tərəfindən xüsusi ehtiyat fondlarının yaradılmasına aid edilən məbləğlərin vergitutma məqsədləri üçün gəlirdən çıxılması qaydasını müəyyən edir.

1.2. Banklar, bank olmayan kredit təşkilatları və kredit ittifaqları "Banklar haqqında", "Bank olmayan kredit təşkilatları haqqında" və "Kredit ittifaqları haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarına uyğun qaydada aktivlərin təsnifatından asılı olaraq xüsusi ehtiyatlarını maliyyə bazarları tənzimləyicisinin müəyyən etdiyi qaydaya uyğun yaradır.

1.3. Xüsusi ehtiyat fondlarına aid edilən məbləğlər vergitutma məqsədləri üçün bu Qaydaya uyğun olaraq gəlirdən çıxılır.

1.4. Bank olmayan kredit təşkilatları tərəfindən qarşılıqlı surətdə asılı olan şəxslərə verilmiş kreditlər üzrə maliyyə bazarları tənzimləyicisi tərəfindən müəyyən edilmiş qaydaya uyğun yaradılan xüsusi ehtiyatların vergitutma məqsədləri üçün gəlirdən çıxılması 50 faiz həcmində məhdudlaşdırılır. Bank olmayan kredit təşkilatları tərəfindən digər hallarda verilən kreditlər üzrə yaradılan xüsusi ehtiyatlar vergitutma məqsədləri üçün tam həcmdə gəlirdən çıxılır.

1.5. Kredit ittifaqının üzvləri qarşılıqlı surətdə asılı olan şəxslər olduqda və onların kredit ittifaqının nizamnamə kapitalındakı paylarının həcmi 50 faizdən çox olduqda, həmin üzvlərə kredit ittifaqı tərəfindən verilmiş kreditlər üzrə maliyyə bazarları tənzimləyicisi tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada yaradılan xüsusi ehtiyatların vergitutma məqsədləri üçün gəlirdən çıxılması 50 faiz həcmində məhdudlaşdırılır. Kredit ittifaqları tərəfindən digər hallarda verilən kreditlər üzrə yaradılan xüsusi ehtiyatlar vergitutma məqsədləri üçün tam həcmdə gəlirdən çıxılır.

1.6. Bu Qaydada istifadə olunan anlayışlar Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan normativ və normativ xarakterli hüquqi aktları ilə müəyyən edilən mənalara ifadə edir.

2. Banklar tərəfindən aktivlər üzrə yaradılmış xüsusi ehtiyat fondlarına aid edilən məbləğlərin vergitutma məqsədləri üçün gəlirdən çıxılması qaydası

2.1. Aşağıdakı hallarda xüsusi ehtiyat fondlarına aid edilən məbləğlər vergitutma məqsədləri üçün gəlirdən çıxılan xərclərə aid edilir:

2.1.1. nəzarət altında olan təminatlı aktivlər, qeyri-qənaətbəxş, təhlükəli və ümitsiz aktivlər üzrə xüsusi ehtiyat fondlarına aid edilən məbləğlərin 100 faizi;

2.1.2. banka aidiyyəti olan şəxslərə verilən kreditlər üzrə bu Qaydanın 2.1.1-ci yarımbəndi ilə müəyyən edilən gəlirdən çıxılmalara yol verilən məbləğin 50 faizi;

2.1.3. verilmiş kreditlər üzrə faizlərin ödənilməsi 90 (doxsan) gündən çox gecikdirildiyi halda hesablanmış faizlər üzrə yaradılmış xüsusi ehtiyat fondlarına aid edilən məbləğlərin 100 faizi.

2.2. Aşağıdakı hallarda xüsusi ehtiyat fondlarına aid edilən məbləğlər vergitutma məqsədləri üçün gəlirdən çıxılan xərclərə aid edilir:

2.2.1. qənaətbəxş aktivlər üzrə xüsusi ehtiyat fondlarına aid edilən məbləğlər;

2.2.2. aktivin təminatı qismində birinci və ikinci qrup təminat çıxışı etdikdə həmin aktivlər üzrə xüsusi ehtiyat fondlarına aid edilən məbləğlər;

2.2.3. yeni yaradılan və ya mənfəətlə işləyən müəssisələr istisna olmaqla, qiymətli kağızlara və hüquqi şəxslərin kapitalında iştirak payına vəsait qoyuluşu (istiqrazlar üzrə yaradılan ehtiyat fondlarına aid edilən məbləğlərin gəlirdən çıxılması bu Qaydanın 2.1-ci bəndi ilə müəyyən edilmiş qaydada həyata keçirilir). Yeni yaradılan və ya mənfəətlə işləyən müəssisələrin ləğvi istisna olmaqla, onların fəaliyyətinin müvəqqəti dayandırılmasına görə ehtiyatlar yaradıldığı halda həmin ehtiyatlar gəlirdən çıxılmazdır;

2.2.4. bank işində istifadə olunmayan aktivlər (əmlak);

2.2.5. maliyyə bazarları tənzimləyicisi tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada kredit risklərinin qiymətləndirilməsi zamanı tələb olunan, habelə kreditlərin verilməsi ilə bağlı kredit dosyesinə daxil olunacaq sənəd və məlumatlar olmadan verilmiş kreditlər üzrə yaradılan ehtiyatlar.

2.3. Ümitsiz aktivlər üzrə yaradılmış xüsusi ehtiyat fonduna aid edilən məbləğlərdən vergitutma məqsədləri üçün həmin aktivlər üzrə təminatın Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada təminatın likvid dəyərinin hesablanması üçün təminat qrupunun əmsalına uyğun likvid bazar qiyməti çıxılır.

2.4. Aşağıdakı hallarda keyfiyyət meyarına görə yaradılan xüsusi ehtiyat fondlarına aid edilən məbləğlər gəlirdən çıxılmazdır:

2.4.1. qeyri-qənaətbəxş aktivlər üzrə:

1. kreditin təyinatı üzrə istifadə olunmasını təsdiq edən sənədlər təqdim edilmədikdə;

2. kredit müqaviləsi və ya kredit müqaviləsinin tərkib hissəsi olan biznes planda müəyyən edilmiş işlərin görülməsi qrafikində əhəmiyyətli gecikmələr olduqda;

3. borcalanın zərərlə fəaliyyət göstərməsi 1 (bir) ildən artıq davam etdikdə;

4. müqavilə şərtlərinə əsasən faizlərin ödənilməsi dövriliyi 90 (doxsan) gündən çox olduqda;

5. istehlak kreditləri üzrə borcalanın son 6 (altı) ay ərzində vaxtı keçmiş kreditinin olması;

2.4.2. gecikmə müddətinə görə aktivlərin təsnifatı çənaətbəxş aktivlər olduğu halda həmin aktivlərin aşağıdakı keyfiyyət meyarına görə:

1. iqtisadi şəraitin dəyişməsi (ümumdaxili məhsulun real artım tempinin neqativ zonaya keçməsi, habelə inflyasiyanın Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının hədəflənmiş həddindən yüksək olması və ya işsizliyin ötən ilin müvafiq dövrünün göstəricisindən iyirmi faizdən çox artımı) nəticəsində borcalanın ödəmə qabiliyyətində neqativ hallar (son 6 ayda 2 dəfə 30 gündən artıq gecikmə müşahidə edildikdə) müşahidə edildikdə;

2. borcun ödənilməsi ilə bağlı əlavə ödəniş mənbələrinə (məsələn, əlavə təminat, əmlakın satışı, borcalan tərəfindən əlavə vəsaitlərin cəlb olunması və s.) zərurət yarandıqda;

3. bir borcalanın və ya bir-biri ilə əlaqədar borcalanlar qrupunun eyni bankda olan digər aktivlərindən biri və ya bir neçəsi qeyri-standart aktiv kimi təsnifləşdirildikdə. Bu meyar bir borcalanın və ya bir-biri ilə əlaqədar borcalanlar qrupunun qeyri-standart aktivlərinin cəminin onun (onların) ümumi öhdəliklərinin ən azı 20 (iyirmi) faizini təşkil etdikdə tətbiq olunur;

4. borcalanın aid olduğu bir-biri ilə əlaqədar borcalanlar qrupuna daxil olan mühüm iştirak payına malik olan şirkətlərdən biri müflis olduqda;

2.4.3. təhlükəli aktivlər üzrə - kredit dosyələrində kreditin qiymətləndirilməsi ilə bağlı sənədlər mövcud olmadıqda;

2.4.4. ümitsiz aktivlər üzrə - fiziki şəxsin sahibkarlıq fəaliyyətinə xitam verildikdə.